

Opiskelijoiden saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

1 Saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus ja tavoitteet

Opiskelua ja opetusta koskevan saavutettavuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on koko korkeakoulu yhteisön yhteinen asia. Sekä henkilöstöä että opiskelijoita kannustetaan edistämään tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta kaikessa päivittäisessä toiminnassa. Laureassa saavutettavuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on tärkeä väline saavuttaa korkeakoulun tavoitteita ja toteuttaa sen arvoja: avoimuutta, vaikuttavuutta ja vastuullisuutta.

Tämän saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on tunnistaa tavoitteet ja määritellä toimenpiteet opiskelun ja oppimisympäristöjen saavutettavuuden ja opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi. Suunnitelma ohjaa toimintaa yhdessä Laurean eettisen toimintaohjeiston, Laurean järjestyssääntöjen, henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sekä opiskelijoita koskevan ohjaussuunnitelman kanssa.

Toimenpiteiden tavoitteena on edistää Laurea-ammattikorkeakoulussa kaikkien opiskelijoiden yhdenvertaisuutta sekä toimintojen ja tilojen fyysistä, psyykkistä, sosiaalista kuin pedagogistakin saavutettavuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti opintojen eri vaiheissa.

Saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on osa Laurean laatujärjestelmää. Saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta edistävien tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan neljän vuoden välein tehtävällä opiskelijoille suunnatulla saavutettavuuskyselyllä sekä vuosittain toteutettavilla aloittaneiden opiskelijoiden palautekyselyllä sekä toisen vuoden opiskelijoille suunnatulla opiskelijoiden hyvinvointikyselyllä. Palautekyselyjen tuloksia hyödynnetään suunnitelman päivittämisessä. Suunnitelmaa päivitetään neljän vuoden välein.

Suunnitelman kivijalkana ovat seuraavat periaatteet:

Laureassa ei hyväksytä syrjintää, häirintää tai kiusaamista.

Henkilöä tai tiettyä ihmisryhmää ei kohdella eriarvoisesti mielipiteen, ominaisuuden tai taustan perusteella kenenkään taholta. Laureassa kunnioitamme opiskelijan kulttuuria ja uskontoa. Pyrkimyksenä on keskinäinen arvostava vuorovaikutus ja myönteinen ilmapiiri hyväksymällä moninaisuus. Emme hyväksy lain, sopimuksen tai hyvän tavan vastaista käyttäytymistä.

Opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti opintopolun kaikissa vaiheissa.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu ja palvelu toteutuvat muun muassa ammattikorkeakoulujen yhteisillä sähköisillä valintakokeilla, fyysisten ja digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämisellä sekä opetuksen, ohjauksen ja opiskelijapalvelujen kehittämistyöllä. Toiminnoissa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja vaihtoehtoiset toteutustavat.

Laurea on saavutettava ja suvaitsevainen opiskelupaikka.

Korkeakoulun tilat, sähköiset järjestelmät, oppimisympäristöt, opetusmenetelmät ja asenneilmapiiri mahdollistavat henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan monenlaisten sekä erilaisissa elämäntilanteissa elävien opiskelijoiden osallisuuden ja yhdenvertaisuuden. Laurea on kulttuurisensitiivinen ja suvaitsevainen korkeakoulu. Laurean opinkielit ja työkielet ovat suomi ja englanti. Myös opiskelijapalvelut ovat suomeksi ja englanniksi.

2 Saavutettavuuden arvioinnin kategoriat ja asetetut tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet vuosille 2021-2024

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa opiskeluhyvinvointia kehittäneessä OHO!-hankkeessa kehitettiin korkeakoulujen saavutettavuuden arviointiin saavutettavuuskriteeristö, joka julkaistiin vuoden 2019 lopussa. Saavutettavuuskriteeristön osa-alueet ovat:

- Arvot, asenteen ja toimintakulttuuri
- Johtaminen
- Fyysinen ympäristö
- Digitaalinen saavutettavuus
- Opetus ja oppiminen
- Tuki ja ohjaus
- Viestintä
- Opiskelijavalinnat

Tämän saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet jäsentyvät näiden kategorioiden mukaisesti. Seuraavassa on kuvattu kategorioitten sisältö Laurean näkökulmasta. Laureassa on tehty nykytila-analyysi (v 2020) tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden toteutumisesta, joiden perusteella on määritelty tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet vuosille 2021-2024.

Arvot, asenteet ja toimintakulttuuri

Laurean arvot ovat avoimuus, vaikuttavuus ja vastuullisuus. Korkeakoulu yhteisön kaikki jäsenet – opiskelijat ja henkilöstö – vaikuttavat toimintakulttuuriin, ja se puolestaan vaikuttaa kaikkiin jäseniin. Saavutettavan ja yhdenvertaisuutta edistävän toimintakulttuurin keskiössä ovat arvojemme lisäksi yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, tasa-arvo ja osallisuus. Tässä osa-alueessa painottuvat myös vuorovaikutteisuus ja yhteisöllisyys.

Tavoite 1: Yksikään opiskelija ei koe kenenkään laurealaisen taholta kiusaamista, syrjintää, häirintää tai vähättelevää tai epäarvostavaa kohtelua. Laurean järjestyssäännöissä kielletään yksiselitteisesti epäasiallinen kohtelu niin opetuksessa kuin sosiaalisessa mediassa.

Toimenpide: Opiskelijan orientaatioissa korostetaan, että epäasiallisesta käyttäytymisestä tulee välittömästi tehdä turvallisuuspoikkeamailmoitus, jonka täyttämiseen jokainen opiskelija opastetaan jo heti opintojensa alussa. Opiskelija voi myös ilmoittaa kokemuksestaan esimerkiksi opiskelijakunnan häirintäyhteyshenkilölle tai opettajatuutorille, jolloin käytökseen puututaan. Laurean järjestyssäännöissä kuvataan menettely, jonka mukaan epäasialliseen kohteluun puututaan aina sisäisellä puuttumismenettelyllä. Henkilöstölle järjestetään häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ehkäisemiseen, tunnistamiseen ja häirintätapausten käsittelyyn liittyvää koulutusta ja tiedotusta.

Vastuu: Turvallisuuspalvelut

Tavoite 2: Korkeakoulussa tuetaan ja edistetään yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta

Toimenpide: Orientaatioissa painotetaan entistä vahvemmin ryhmäytymistä ja toisiin tutustumista niin päivä-, monimuoto- kuin verkkotutkinnoissakin. Erilaista tukea tarvitsevien, eri elämäntilanteissa olevien ja vähemmistöihin kuuluvien opiskelijoiden näkemykset huomioidaan.

Vastuu: Aloittavien opiskelijoiden opettajatuutorit

Tavoite 3: Opiskelijoiden yksilöllisyys ja moninaisuus otetaan huomioon ja opiskelijoista välitetään

Toimenpide: Opiskelija saa opiskeluhuvinvointiaan tukevaa palvelua suomen ja englannin kielellä opiskeluterveydenhuollon, opintopsykologin, erityisopettajan, student social councellorin, oppilaitospastorin, opintopäällikön, opettajatuutorin tai muun tarvitsemansa Laurean henkilöstön taholta.

Vastuu: Opiskeluhuvinvointia tukevia palveluja tarjoavat toimijat

Johtaminen

Johtamista tarkastellaan strategisella tasolla ja arjen käytänteillä, joilla strategioiden linjaukset konkretisoituvat. Saavutettavuutta arvioidaan muun muassa siten, toimitaanko korkeakoulussa julkilausuttujen, saavutettavuutta edistävien tavoitteiden mukaisesti.

Tavoite 1: Korkeakoulun johto on strategiassa sitoutunut edistämään saavutettavaa korkeakoulutusta.

Toimenpide: Seuraavassa strategiapäivityksessä korostetaan pyrkimystä saavutettavaan, yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen korkeakoulutukseen.

Vastuu: Palveluyksikön johtoryhmä

Tavoite 2: Korkeakoulun johto on sitoutunut edistämään saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta käytännössä.

Toimenpide: Saavutettavuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan palveluyksikön ja koulutuksen johtoryhmissä kerran vuodessa seuraavasti:

Palveluyksikön johtoryhmä: arvot, asenteet ja toimintakulttuuri; johtaminen; viestintä; fyysinen ympäristö; digitaalinen saavutettavuus; opiskelijavalinnat

Koulutuksen johtoryhmä: opetus ja oppiminen; tuki ja ohjaus

Vastuu: Palveluyksikön johtoryhmä ja koulutuksen johtoryhmä

Fyysinen ympäristö

Fyysisellä ympäristöllä tarkoitetaan Laurean rakennuksia, tiloja ja piha- ja parkkialueita, joiden tulee olla saavutettavia kaikille käyttäjille. Fyysisellä saavutettavuudella tai esteettömyydellä tarkoitetaan sitä, että henkilö, jonka on vaikea liikkua tai joka käyttää apuvälineitä liikkueessaan, pystyy kulkemaan tiloissa. Tilojen tulee olla käytettäviä myös esimerkiksi heikkonäköisille ja -kuuloisille sekä heille, jotka kuormittuvat aistiärsykkeistä.

Tavoite 1: Korkeakoulun fyysinen ympäristö (ulkotilat, rakennukset, tilat ja kalustus) on saavutettava ja esteetön.

Toimenpide: Ovien käytettävyys tarkistetaan liikuntaesteisen näkökulmasta, sukupuolineutraalien wc-tilojen lisäämistarve arvioidaan ja opasteiden informatiivisuus ja sijoittelu tarkistetaan. Päätetään tarkoituksenmukaisista investoinneista.

Vastuu: Tilapalvelut

Tavoite 2: Tieto korkeakoulun fyysisen ympäristön saavutettavuudesta löytyy julkisilta verkkosivuilta.

Toimenpide: Tieto kaikkien kampusten fyysisen ympäristön saavutettavuudesta kirjataan julkisille verkkosivuille.

Vastuu: Verkkopalvelut

Digitaalinen saavutettavuus

Digitaalisten palveluiden saavutettavuudella tarkoitetaan, että kaikki voivat käyttää digitaalisia palveluita tilanteestaan riippumatta. Digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan muun muassa tietojärjestelmiä ja käyttöliittymiä, verkko-oppimisympäristöjä, hankkeiden sivustoja, digitaalisia oppimateriaaleja, sähköisiä julkaisuja ja opinnäytetöitä, sekä www-sivuja ja muita julkisia verkkopalveluja. Saavutettavassa verkkopalvelussa tulee huomioida:

- Tekninen toteutus
- Helppokäyttöisyys
- Sisältöjen selkeys ja ymmärrettävyys

Tavoite 1: Kaikki Laurean digitaaliset palvelut ovat saavutettavat lainsäädännön määrittelemällä tavalla.

Toimenpide 1: Opiskelijoiden digitaalisten palveluiden saavutettavuus tarkistetaan, sivustot päivitetään palvelun toimittajan toimesta ja saavutettavuusselosteet laaditaan yhdessä tietojärjestelmien pääkäyttäjien kanssa.

Toimenpide 2: Omat sähköiset lomakkeemme tarkistetaan ja tehdään korjaukset saavutettavuusdirektiivin WCAG 2.1 -ohjeiden mukaisesti.

Toimenpide 3: Viimeistellään auditoinnit ja saavutettavuusselosteet ulkopuolisen konsultin toimesta (Auditointi Canvasiin, My.laureaan sekä Servicedeskiin).

Toimenpide 4: Jatkossa saavutettavuus on yhtenä vaatimuksena aina kaikissa tietojärjestelmähankinnoissa sekä uusien digitaalisten palveluiden käyttöönotossa.

Vastuu: Tietohallinto

Tavoite 2: Opetushenkilöstö ymmärtää digitaalisen saavutettavuuden merkityksen omassa työssään.

Toimenpide: Opetushenkilöstöä opastetaan varmistamaan Canvas-oppimisalustan työtiloissa julkaistavien opetusmateriaalien saavutettavuus.

Vastuu: dCell

Tavoite 3: Opetushenkilöstö osaa ohjata opiskelijaa apuvälineiden hyödyntämiseen digitaalisissa oppimisympäristöissä.

Toimenpide: Opettajat perehdytetään Canvasissa saavutettavuusvaatimuksiin ja tunnistettujen apuvälineiden (esim. ruudunlukuohjelma) käyttöön.

Vastuu: dCell

Opetus ja oppiminen

Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus huomioidaan kattavasti opetuksen ja oppimisprosessin suunnittelussa ja toteutuksessa. Opetuksen pedagogiset ratkaisut tukevat mahdollisimman

monenlaisten opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua opetukseen, oppia ja osoittaa omaa osaamistaan. Saavutettavuus otetaan huomioon myös valittaessa ja valmistettaessa opetusmateriaaleja.

Tavoite 1: Opiskelijat saavat tukea opiskelutaitojensa kehittämiseen

Toimenpide: Opintojen orientaatiovaiheessa tiedotetaan tukimahdollisuuksista. Opiskelutaitojen vahvistamista kaipaava opiskelija saa erityisopettajan tukea.

Vastuu: Erityisopettaja

Tavoite 2: Opiskelijaa ohjataan henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) tekemisessä koko opintojen ajan

Toimenpide: HOPSit saatetaan ajan tasalle siten, että sisältönä ovat OPSin mukaiset edelleen toteutettavat opinnot. Näin opettajatuutorin ohjaus on merkityksellistä ja opintojen etenemistä tukevaa.

Vastuu: Suunnittelija, koulutuksen kehittäminen

Tavoite 3: Opiskelijan osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan tarkoituksenmukaisilla menetelmillä

Toimenpide: Vahvistetaan toimintaa, joka mahdollistaa opiskelijälähtöisen osaamisen näyttämisen ja osaamisen tunnustamisen ja sitä myötä sujuvan opintojen etenemisen.

Vastuu: Ohjauksen kehittämisestä vastaava johtaja

Tavoite 4: Opiskelijat saavat riittävästi palautetta oppimisestaan ja osaamisestaan

Toimenpide: Toteutetaan ohjauksen ja palautteen teemavuosi, jolloin kampanjoidaan palautteen merkityksestä oppimisen ja osaamisen kehittämisessä sekä toisaalta toimintamme kehittämisessä. Opiskelijat voivat vaikuttaa antamalla palautetta ja opettajat tukevat opiskelijan osaamisen kehittymistä antamalla palautetta.

Vastuu: Laadunhallinnan kehittämisryhmä, pedagogiikan kehittämisryhmä

Tuki ja ohjaus

Laureassa tukea ja ohjausta antavat opettajien lisäksi monet eri tahot, esimerkiksi opintopäälliköt, opettajatuutorit, opintopsykologit, erityisopettajat, lukitukiopettajat, kansainväliset palvelut, urapalvelut sekä opintotoimistojen ja kirjastojen henkilöstö. Korkeakoulun henkilöstön ohella tukea ja ohjausta antavat myös monet Laurean yhteistyökumppanit, kuten opiskelijakunta Laureamko, oppilaitospapit, valtakunnalliset opiskelijajärjestöt ja terveydenhoidon ammattilaiset.

Tavoite 1: Opiskelija saa tarvitsemaansa tukea ja ohjausta kaikissa opintojensa vaiheissa

Toimenpide: Opiskelijälähtöisyyttä vahvistetaan kaikessa ohjauksellisessa toiminnassa. Opintopsykologipalvelun volyymia vahvistetaan riittävälle tasolle. Pakkiin kirjataan opiskelijan ohjaamisesta vastaavan opettajatuutorin, opintopäällikön ja opinnäytetyöohjaajan nimet, kun nämä on nimetty. Muut ohjausta antavat tahot on informoitu selkeästi opiskelijan intrassa.

Vastuu: Ohjauksen kehittämisestä vastaava johtaja

Tavoite 2: Erityistukea tarvitsevan opiskelijan on mahdollisuus saada yksilöllisiä järjestelyjä koko opiskelunsa ajan

Toimenpide: Opiskelijoita informoidaan orientaatiopaketissa jo ennen opintojen aloittamista, miten opiskelun yksilöllisiä järjestelyjä voi hakea esim. oppimisvaikeuksien vuoksi. Yksilölliset järjestelyt suunnitellaan opiskelijan tarpeista lähtien.

Vastuu: Erityisopettaja, opettajatuutori, opintopäällikkö

Viestintä

Viestinnällä vaikutetaan ja kerrotaan korkeakoulun tapahtumista ja ajankohtaisista asioista niin Laureasta ulospäin kuin Laurean sisälläkin. Kriisitilanteisiin liittyvä ajantasainen ja informatiivinen viestintä on merkityksellistä.

Saavutettavuuden kannalta otamme huomioon viestin vastaanottajien moninaisuuden. Keskeiset tiedot ovat saatavilla myös esimerkiksi näkö- ja kuulovammaisille, ja tiedot ovat luettavissa erilaisilla päätelaitteilla. Myös viestinnän monikanavaisuuteen kiinnitetään huomiota, jotta viestit todella saavuttavat vastaanottajansa.

Tavoite 1: Korkeakoulun viestintä edistää yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta

Toimenpide: Kaikessa viestinnässä pyritään selkeäkielisyyteen. Viestitään tarkoituksenmukaisesti molemmilla kielillä (FI/EN). Lisäämme englanninkielisen viestinnän kattavuutta ja panostamme videomateriaalin tekstitykseen.

Vastuu: Verkkopalvelut

Tavoite 2: Saavutettavuus otetaan huomioon verkkosivujen suunnittelussa, materiaalien julkaisemisessa ja sosiaalisen median käytössä

Toimenpide: Saavutettavuus huomioidaan introjen uudistamisessa saavutettavuuslainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Vastuu: Verkkopalvelut

Tavoite 3: Viestinnän strategisessa suunnittelussa ja ohjeistuksessa otetaan huomioon saavutettavuus

Toimenpide: Viestintävastuut määritellään. Laaditaan ja jaetaan ohjeet saavutettavuuden huomioimiseksi eri materiaaleissa.

Vastuu: Viestinnästä vastaava johtaja

Tavoite 4: Viestinnän saavutettavuutta arvioidaan systemaattisesti osana korkeakoulun laadunvarmistusta

Toimenpide: Arvioimme saavutettavuutta systemaattisesti sekä seurantavälineiden että erillisten saavutettavuusarviointien avulla.

Vastuu: Verkkopalvelut

Opiskelijavalinnat

Laurean opiskelijavalinnan perusteet noudattavat yhdenvertaisuuslakia. Opiskelijavalinta kattaa koko hakuprosessin, johon sisältyy yhteishaut sekä erillishaut. Opiskelupaikan valinnan tueksi tarjotaan tietoa korkeakoulusta, koulutuksista ja sisäänpääsyvaatimuksista sekä eri alojen käytännön opiskelusta. Tietoa tarjotaan saavutettavassa muodossa niin, että kuka tahansa voi löytää tiedon

helposti ja ymmärtää lukemansa. Saavutettavuus toteutuu myös itse hakuprosessissa, mukaan lukien itse pääsykoe sekä opiskelijavalinnan tulosten läpinäkyvyys.

Tavoite 1. Opiskelijavalinnan tulokset ovat saavutettavassa muodossa

Toimenpiteet: Tuloksia tuodaan enemmän esille, esim. Laurean vähimmäispisteet esitetään jatkossakin kotisivuilla, jolloin hakija voi käydä vertaamassa vähimmäispisteitä omiinsa.

Vastuu: Hakijapalvelut

3 Toimintaohjeet opiskelijoille

Tilanteessa, jossa opiskelija kokee tai sivullisena havaitsee epäasiallista käytöstä tai kohtelua, opiskelija voi ottaa yhteyttä johonkin seuraavista tahoista:

- Opettajatuutori, opintopäällikkö tai turvallisuusjohtaja
- Opiskelijakunta Laureamkon häirintäyhdyshenkilö. Häirintäyhdyshenkilön yhteystiedot löytyvät Laureamkon internetsivuilta.